

ÁPOLÓK TRANSZFUZIOLÓGIAI ISMERETEINEK OBJEKTÍV MÉRÉSE

Rajki Veronika, Csóka Mária

Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Ápolástan Tanszék

Kulcsszavak: modern tesztelmélet; klaszteranalízis; Rasch-modell

Az egészségügyi hivatás gyakorlása során a szakdolgozóknak a megszerzett ismereteiket különféle feladatok és problémák megoldásában kell alkalmazniuk. Ezért az oktatás eredményességének megítéléséhez a különböző tudáselemek – ismeretek, készségek és kompetenciák – objektív és megbízható mérésére van szükség. A hagyományos kérdőívek és tesztek segítségével általában a szakdolgozók összeteljesítményét szokták meghatározni, ami azonban korántsem ad teljes képet a valódi tudás- és képességszintjükről. Az ápolók körében 2014 novembere és 2015 februárja között végzett országos felmérés célja annak megállapítása volt, hogy a képzési célok milyen mértékben valósultak meg az ápolók transzfuziológiai gyakorlatában. Arra törekedtünk, hogy meghaladjuk a klasszikus tesztek korlátait és részleteiben is elemezzük az ápolók szakmai ismereteit. Az ápolók ismereteinek objektív mérése saját készítésű validált mérőeszközzel (kérdőív) történt. A transzfúziós gyakorlat valamennyi aspektusát felölelő kérdéssor egyes itemeire adott válaszokat bináris (jó/rosz) skálán értékeltük. A kapott adatokat hierarchikus klaszterelemzéssel és a dichotóm adatok elemzésére alkalmas egyparaméteres Rasch-modell segítségével elemeztük. Az elemzés részeként meghatároztuk a transzfúziós terápiával kapcsolatos kérdésekre kapott helyes és hibás válaszok megoszlását, továbbá a kapcsolódó logit- és esélyhányados értékeket. A Rasch-modell alapján elkészítettük az egyes tudáselemekre vonatkozó karakterisztikus görbéket, melyek az itemek nehézségi fokát tükrözik. Képet kaptunk arról, hogy az ápolók mely kérdéseket választották meg könnyen, melyek okoztak nagyobb nehézséget, továbbá arról is, hogy mely kérdéskombinációkra tudtak jellemzően sokan helyes választ adni. Az ápolók összességében közepes vagy annál gyengébb teljesítményt nyújtottak. A tudásszint objektív mérése az ápolástan oktatásában is kulcsfontosságú. A korszerű tudásszintmérő módszereket elsőként alkalmaztuk ezen a szakterületen, a felmérés eredményeit ugyancsak hiánypótlónak tekintjük. A valószínűségi módszerekkel végzett kutatás egyértelműen bizonyította, hogy jelentős hiányosságok találhatók az ápolók transzfuziológiai ismereteiben, ezért folyamatos továbbképzésekre van szükségük.